E 42/2025 vp
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Maa- ja metsätalousvaliokunta 3.6.2025

E 42/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission asetusehdotus muutoksiksi yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) asetuksiin (EU) 2021/2115 ja (EU) 2021/2116 (YMP:n yksinkertaistaminen)

Luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa. Komission asetusehdotus pyrkii antamaan lisää joustoja maatalouden perustason ympäristövaatimuksiin. Esitys sisältää selkeitä heikennyksiä maatalouden luonto-, vesistö- ja ilmastotyön näkökulmasta.

Suomi tukee kannassaan komission esitystä ehdollisuuden GAEC 2 -vaatimuksen velvoitteiden rahallisen korvaamisen mahdollistamiseksi. Esitys ei ole kannatettava, koska se on ympäristön kannalta kielteinen. Yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) ehdollisuudet eli hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset, ovat maataloustukijärjestelmän perusvaatimuksia sekä viljelijätukien maksamisen edellytys.

GAEC 2 *turvemaiden ja kosteikkojen suojelu* on yksi tärkeimmistä yhdeksästä ehdollisuuden ja maatalouden perusvaatimuksesta. Sen on arvioitu vähentävän uuden pellon raivaamista sekä maatalousmaan päästöjä. Tämä käy ilmi maa- ja metsätalousministeriön ja luonnonvarakeskuksen yhdessä syksyllä 2021 tekemästä CAP-suunnitelman ympäristövaikuttavuusarviosta (sivu 9.).

Nyt on kuitenkin mahdollista, että muutos johtaa täysin päinvastaiseen lopputulokseen tavoitteeseen nähden. E-kirjeen ympäristövaikutukset osiossa todetaan kielteisen vaikutukset selkeästi: “Suomen GAEC 2A -vaatimus vaatii raivioalalta jatkuvaa nurmipeitettä. Raivion nurmipeitteestä maksaminen voisi toimia raivaamista lisäävänä kannustimena, vaikka ehdon tarkoitus on ollut hillitä pellonraivausta.”

Pyrkimys muuttaa ehdollisuus nykyisestä tuen saannin edellyttämästä perusvaatimuksesta korvausten piiriin on myös ristiriidassa E-kirjeen tavoitteen maatalouspolitiikan yksinkertaistamisen kanssa. Jos kuitenkin ehdollisuuden täyttämisestä ryhdytään maksamaan korvausta on välttämätöntä, että sitä ei rahoiteta maatalouden ekojärjestelmään, ympäristökorvauksiin tai muihin ympäristöntilaa vahvistaviin toimiin osoitetuista varoista.

On todennäköistä, että Suomen tukema ehdollisuuden muutos hidastaisi maatalouden päästövähennyksiä ja on ristiriidassa valtioneuvoston vuonna 2021 yhteiselle maatalouspolitiikalle asettaman päästövähennystavoitteen kanssa.

Luonnonsuojeluliitto myös katsoo, että pientilat tulisi säilyttää ehdollisuusvaatimusten piirissä. Se on vastuunkantoa koko EU-alueen maatalouden ympäristönsuojelusta. Ehdollisuudet ovat myös hallinnollisesti yksinkertainen toimintamalli pientiloille.

Luonnonsuojeluliitto kiinnittää myös huomiota, että Suomen tulisi linjata kannassaan selkeästi, että luonnomukaisen viljelyn vesistöjen varsien suojakaistavaatimus tulee säilyttää vähintään nykyisen tasoisena.

Lisätietoja:
- ympäristöpäällikkö Antti Heikkinen, 044 901 0461, antti.heikkinen@sll.fi